

Juventa

Pedagogisch Beleidsplan
Gastouderbureau
Juventa

Inhoud

Pedagogisch Beleidsplan Gastouderbureau Juventa.....	1
1. Visie, Uitgangspunten en Doelstellingen.....	5
1.1 Visie en missie.....	5
1.2 Uitgangspunten en pedagogische doelstellingen.....	5
Emotionele veiligheid	6
Ontwikkeling van persoonlijke competenties.....	6
Ontwikkeling van sociale competenties.....	6
Overdracht van waarden en normen	6
1.3 Pedagogische doelstellingen van Juventa	7
Lerende pedagogische houding	7
2. Kwaliteitsborging.....	8
3. Het pedagogisch werkplan van de gastouder	10
4. Kernwaarde aanmoedigen – stimuleren – geduld	12
Aanmoedigen.....	12
Stimuleren	12
Geduld.....	12
5. Welzijn van het kind	13
6. De vier pedagogische basisdoelen vs kernwaarden.....	13
7. De zes interactievaardigheden	14
8. Uitwerking van de vier pedagogische basisdoelen	14
1. Zorg voor emotionele veiligheid	14
2. Stimuleren van persoonlijke competentie	15
3. Stimuleren van sociale competentie	15
4. Overdragen van waarden en normen.....	16
9. Uitwerking van de zes interactievaardigheden	16
10. Uitvoering pedagogisch beleid naar leeftijd.....	17
11. Buiten spelen en naar buiten gaan	21
12. Inrichting van de opvanglocatie	21
13. Structuur en verduidelijking van kwaliteitscriteria gastouderopvang	23
13.1 Inspectieproces.....	23
13.2 Risico-inventarisatie.....	23
13.3 Documentatie-eisen	23

14. Veiligheidseisen & Gezondheidseisen	Gastouderopvang & Gastouder	24
14.1 Algemeen.....		24
14.2 Keuken		25
14.3 Slaapkamer		25
14.4 Buitenruimte.....		26
14.5 Huisdieren		26
14.6 Gezondheid.....		26
14.7 Persoonlijke verzorging		27
14.8 Hygiëne.....		27
14.9 Vereisten voor de gastouder		27
14.10 Calamiteiten en achterwachtingregeling en OT formulier		28
OT-formulier (Ongevallen en Toestemming)		29
15. Voeding		29
16. Opvang bij ziekte van kind en gastouder		30
16.1 Opvang bij ziekte van de gastouder		30
17. Opvang door de gastouder thuis of aan huis.....		31
17.1 Opvang bij de gastouder thuis en haar gezinsleden		31
17.2 Een gastouder aan huis (nanny)		32
18. Huisbezoeken en evaluatiegesprekken		32
18.1 Het eerste evaluatiegesprek met ouders vindt plaats na 8	weken. ...	33
18.2 Evaluatiegesprekken met ouders		33
18.3 Voortgangsgesprek met de gastouder		34
18.4 Risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid		34
19. Ontwikkeling, signalering en overdracht.....		35
19.1 Visie op ontwikkeling en signalering		35
19.2 Samenwerking tussen vraagouders en gastouders		35
19.3 Samen werken aan een soepele overdracht		36
20. Het 4 ogen principe		37
21. Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (Meldcode KMHG).....		38
22. De Bemiddelende rol van Juventa.....		38
23. Ontevreden (klachten).....		39
24 Tot Slot Hoe wij omgaan met zorgen.....		40

1. Visie, Uitgangspunten en Doelstellingen

1.1 Visie en missie

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft de visie, werkwijze en kwaliteit waarmee wij kinderen begeleiden in hun ontwikkeling van 0 tot 12 jaar.

Het document vormt de basis voor ons dagelijks handelen en is bedoeld voor gastouders, ouders en samenwerkingspartners.

Ons doel is een omgeving te creëren waarin ieder kind zich veilig, gezien en gewaardeerd voelt, zodat het met vertrouwen de wereld kan ontdekken. Omdat elk unieke kind zich ontwikkelt op zijn eigen manier en tempo verdient het een veilige, stimulerende en liefdevolle omgeving.

We zien het als onze missie om kinderen op te laten groeien als zelfstandige en zelfverzekerde individuen. Daarbij staan hun welbevinden en plezier centraal, terwijl we ons laten leiden door de vier pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen-van Walraven en de zes interactievaardigheden (Nederlands Jeugdinstituut) als leidraad.

Ons handelen wordt geleid door de kernwaarden. Wij **moedigen** kinderen **aan** om nieuwe stappen te zetten, we **stimuleren** hun ontwikkeling door rijke ervaringen en materialen aan te bieden, met het **geduld** om kinderen dit in hun eigen tempo te laten doen.

Wij geloven dat welbevinden en betrokkenheid onmisbare voorwaarden zijn voor groei. Spelplezier, nieuwsgierigheid en ontdekkend leren krijgen hierbij veel ruimte. Door de inzet van de zes interactievaardigheden zorgen wij voor een omgeving waarin kinderen zich veilig en gezien voelen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

1.2 Uitgangspunten en pedagogische doelstellingen

Het pedagogisch beleid van Juventa rust op stevige uitgangspunten die richting geven aan gastouders in hun dagelijkse werk met kinderen en ouders.

Wij volgen ieder kind op een positieve en respectvolle manier in zijn ontwikkeling. Dat doen wij door dagelijks te observeren hoe het kind speelt, communiceert, beweegt en reageert in contact met anderen.

Deze observaties helpen ons om te zien wat een kind al kan, waarin het groeit en waar het misschien extra ondersteuning of uitdaging nodig heeft.

Wij gebruiken hierbij het Pedagogisch Ontwikkelkompas van Juventa voor kinderen van 0 tot 12 jaar als richtlijn.

Dit overzicht beschrijft de natuurlijke ontwikkelijnen van kinderen en bevat ook signalen die kunnen wijzen op achterstanden, snelle ontwikkeling of onveiligheid. Door bewust te signaleren en observaties met collega's en ouders te delen, zorgen wij voor tijdige ondersteuning en een veilige, stimulerende omgeving waarin ieder kind zich optimaal kan ontplooien.

Juventa ondersteunt gastouders actief, omdat kinderopvang continu in beweging is. Wij zien de gastouder als een lerende pedagoog, die flexibel inspeelt op veranderingen, reflecteert op het eigen handelen en steeds beter aansluit bij de behoeften van kinderen en ouders.

Deze uitgangspunten zijn niet alleen abstracte idealen, maar vormen het fundament waarop wij iedere dag bouwen aan een vertrouwde, rijke en dynamische opvangomgeving. In lijn met de visie van Juventa bieden ze houvast in de dagelijkse praktijk, inspireren tot groei en geven ruimte om met aandacht te kijken naar elk uniek kind. Zo ontstaat een klimaat waarin ieder kind en elke gastouder zich uitgedaagd en ondersteund weet in hun eigen ontwikkeling, en waarin samen leren, ontdekken en het delen van waarden centraal staan.

De vier pedagogische basisdoelen vormen hierbij “Het Kompas”: het **wat** en **hoe** en **waarom** zijn steeds weer de uitgangspunten die iedere gastouder heeft beschreven in een persoonlijk pedagogisch werkplan en ligt samen met dit pedagogisch beleid ter inzage op de opvanglocatie.

Emotionele veiligheid

Gastouders bieden een voorspelbare, warme en veilige omgeving. Door sensitieve responsiviteit voelen kinderen zich gehoord en begrepen.

Ontwikkeling van persoonlijke competenties

Kinderen worden aangemoedigd om zelf keuzes te maken, zelfstandigheid te ontwikkelen en nieuwe uitdagingen aan te gaan. Met respect voor autonomie krijgen kinderen vertrouwen in hun eigen kunnen.

Ontwikkeling van sociale competenties

Gastouders begeleiden interacties tussen kinderen en stimuleren samenwerking, delen en het oplossen van conflicten. Kinderen leren zich in te leven in anderen en rekening te houden met verschillen.

Overdracht van waarden en normen

Gastouders dragen waarden zoals respect, eerlijkheid en zorgzaamheid over door zelf het juiste voorbeeld te stellen, situaties voor te doen, heldere uitleg te geven en gezamenlijk te reflecteren. Het bieden van structuur en het hanteren van duidelijke grenzen zorgt voor houvast en duidelijkheid bij kinderen.

1.3 Pedagogische doelstellingen van Juventa

Als organisatie voelen wij ons verantwoordelijk voor de uitvoering van de vier pedagogische basisdoelen. Deze doelen vormen de leidraad in het dagelijks handelen en waarborgen een hoge kwaliteit van opvang en begeleiding. We geloven dat blijvende kwaliteitsverbetering hand in hand gaat met de voortdurende ontwikkeling van de gastouder. Ons streven is dat iedere gastouder zich gedraagt als een lerende pedagoog: iemand die openstaat voor groei, reflectie en nieuwe inzichten.

Lerende pedagogische houding

Gastouders worden gestimuleerd om te werken als lerende pedagogen: professionals die openstaan voor reflectie, vernieuwing en voortdurende ontwikkeling. Zij kijken regelmatig kritisch naar hun eigen handelen en leren van feedback van kinderen, ouders, collega's en het bureau. Nieuwe inzichten en opgedane kennis worden direct toegepast in de dagelijkse praktijk, zodat leren en handelen voortdurend met elkaar verbonden zijn.

Dit doen we door:

- De gastouders te laten werken met het pedagogische werkboek van Juventa.
- Het geven van coaching op locatie, gericht op persoonlijke leerdoelen, vragen en dilemma's.
- Het aanbieden van permanente educatie, waarbij de gastouder zelf verantwoordelijk is voor haar groei en ontwikkeling;
- Het organiseren van intervisieavonden, waarin actief kennis en ervaringen worden gedeeld en casussen uit de praktijk worden besproken; Ook werken met nieuwe thema's worden op deze avonden in gang gezet.
- Het bewaken van toezicht en naleving van regelgeving, zodat gastouders werken binnen de wettelijke en pedagogische kaders;
- Het gebruiken van instrumenten zoals de kindontwikkelkompas, waarmee de ontwikkeling van kinderen systematisch wordt gevolgd en activiteiten afgestemd worden op de ontwikkelingsdoelen.
- Ouderbetrokkenheid: we moedigen de gastouder en ouders aan om samen te werken rondom de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Een open communicatie en regelmatig contact zijn hierbij essentieel. Door ervaringen, observaties en verwachtingen met elkaar te delen, ontstaat er een gezamenlijk beeld van het kind. Op deze manier ervaren kinderen de verbinding tussen thuis en de opvang, wat bijdraagt aan hun gevoel van veiligheid, continuïteit en vertrouwen.

2. Kwaliteitsborging

Binnen Juventa zorgen duidelijke kwaliteitseisen aan gastouders en opvanglocaties voor een betrouwbare en stimulerende omgeving, waar aandacht is voor pedagogisch handelen, veiligheid en ontwikkeling. Gastouders zijn goed opgeleid, volgen relevante trainingen en hanteren actuele protocollen, terwijl de opvangruimtes schoon, huiselijk en voorzien van passend speelmateriaal zijn. Door periodieke controles en structurele evaluaties wordt de opvang continu afgestemd op de behoeften van het kind, met blijvende betrokkenheid tussen ouders en opvang als fundament voor een veilige en consistente opvoeding.

Elke gastouder werkt volgens dit pedagogisch beleidsplan en heeft voor haar eigen opvang verdieping op haar pedagogisch handelen beschreven in haar pedagogisch werkplan. Dit is voor de opvang een waardevol document en geeft een goed beeld van de opvanglocatie, de gastouder en waar zij voor staat.

Kwaliteitsborging staat centraal om ervoor te zorgen dat kinderen in een veilige, stimulerende en liefdevolle omgeving kunnen opgroeien. Dit bereiken we door een combinatie van duidelijke richtlijnen, regelmatige evaluaties en actieve betrokkenheid van zowel gastouders als ouders.

1. Wettelijk kader en normen

- Wij werken conform de Wet kinderopvang en de bijbehorende kwaliteitseisen. Daarbij volgen we de richtlijnen van de GGD, RIVM en de pedagogische kaders en de eisen rondom veiligheid en gezondheid.

2. Toezicht en evaluatie

- Jaarlijkse GGD-inspecties worden gebruikt als toetsmoment om de kwaliteit te borgen en waar nodig te verbeteren.
- Interne evaluaties vinden plaats via periodieke voortgangsgesprekken met gastouders.
- Ouders worden actief betrokken door middel van tevredenheidsmetingen en oudergesprekken.

3. Professionalisering gastouders

- Gastouders zijn zelf verantwoordelijk voor het volgen van educatie, ondersteund en gemonitord door het bureau.
- Coaching en intervisie zorgen voor verdieping van kennis en reflectie op de eigen pedagogische praktijk.

4. Pedagogische kwaliteit

- Het kindontwikkelkompas helpt om de ontwikkeling van kinderen structureel te monitoren en activiteiten af te stemmen op hun leerdoelen.
- Reflectie en praktijkervaring zijn onmisbaar om de pedagogische kwaliteit te waarborgen: gastouders leren van feedback en passen nieuwe inzichten toe in de dagelijkse praktijk.

5. Structurele kwaliteit

Naast de pedagogische kwaliteit is ook de structurele kwaliteit een belangrijk aspect. Hierbij letten we op:

- Kindratio: maximaal het aantal kinderen dat wettelijk is toegestaan, met aandacht voor voldoende individuele aandacht.
- Ruimte en inrichting: per kind is minimaal het wettelijk vereiste aantal m² beschikbaar. Binnen- en buitenruimtes zijn veilig, schoon en uitnodigend ingericht.
- Veiligheid en gezondheid: we volgen de risico-inventarisatie & evaluatie (RI&E) en hebben beleid voor hygiëne, EHBO en ongevallenpreventie.
- Continuïteit: vaste gastouders en vertrouwde gezichten zorgen voor stabiliteit en hechting bij de kinderen.
- Wet en regelgeving, geldigheid diploma's, studie uren, contracten, jaarlijks gesprekken met ouders en gastouders.
- Verzorging van scholing, studie uren en coaching gastouders.

6. Toetsing leefomgeving

1. Veiligheid en overzichtelijkheid van de ruimtes.
2. Beschikbaarheid van passend spelmateriaal.
3. Rust en regelmaat in het dagritme.
4. Mogelijkheden voor vrij spel, ontdekking en creativiteit.
5. Een evenwicht tussen bewegen en ontspanning.
6. Het bieden van emotionele steun, structuur en duidelijke grenzen.

3. Het pedagogisch werkplan van de gastouder

3.1. Inleiding

Het pedagogisch beleid van Juventa beschrijft wat wij van de gastouder verwachten in de omgang met kinderen. In een persoonlijk pedagogisch werkplan beschrijft de gastouder uitgebreid hoe zij aan de pedagogische doelstellingen werkt, waarom en op welke manier zij een huiselijke, veilige en stimulerende omgeving creëert ter ondersteuning van de ontwikkeling van het kind. De gastouder formuleert een persoonlijke missie en visie binnen de kaders van het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau. Daarbij sluit de gastouder aan bij de missie en kernwaarden van de Juventa en beschrijft ze hoe zij samen werkt met ouders.

3.2 De vier pedagogische basisdoelen

1. Emotionele veiligheid:

In het werkplan staat beschreven dat de gastouder een veilige en voorspelbare omgeving biedt waarin kinderen zich op hun gemak voelen en zich durven uiten. Dit doet de gastouder door nabij te zijn, sensitief te reageren op signalen van kinderen en duidelijke grenzen te stellen. Het creëren van deze emotionele veiligheid is belangrijk, omdat kinderen zo het vertrouwen ontwikkelen om te groeien, relaties aan te gaan en nieuwe ervaringen aan te durven.

2. Stimuleren van persoonlijke competenties

De gastouder ondersteunt kinderen in het ontdekken en ontwikkelen van hun eigen talenten en mogelijkheden. Dit gebeurt door kinderen de ruimte te geven om zelfstandig dingen te proberen, door hen aan te moedigen door te zetten en door passende uitdagingen aan te bieden. Deze aanpak helpt kinderen te ervaren dat ze iets kunnen, waardoor hun zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde worden versterkt. Dit vormt een stevige basis voor hun verdere ontwikkeling en leerprocessen.

3. Stimuleren van sociale competenties

In de opvang begeleidt de gastouder kinderen actief in hun omgang met anderen, zoals samen spelen, delen, communiceren en het oplossen van conflicten. Door duidelijke afspraken te hanteren en zelf voorbeeldgedrag te tonen, leren kinderen hoe zij op een respectvolle manier relaties kunnen aangaan en onderhouden. Dit is van grote waarde, omdat kinderen hierdoor sociale vaardigheden ontwikkelen die nodig zijn om zich veilig en prettig in een groep te bewegen en om later goed te functioneren in de maatschappij.

4. Overbrengen van normen en waarden

De gastouder draagt dagelijks normen en waarden over, zoals respect, eerlijkheid en zorg voor elkaar. Dit gebeurt door consequent gedrag voor te leven, afspraken en regels helder uit te leggen en kinderen te stimuleren om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen. Op deze manier leren kinderen niet alleen gewenst gedrag, maar ontwikkelen zij ook een moreel besef dat hen helpt

3.3 De zes interactievaardigheden toepassen

Voor de zes interactievaardigheden wordt steeds beschreven:

1. Sensitieve responsiviteit:
2. Respect voor autonomie:
3. Structuur en grenzen bieden:
4. Praten en uitleggen:
5. Ontwikkelingsstimulering:
6. Begeleiden van interacties tussen kinderen:

3.4 Praktische uitwerking

Het werkplan beschrijft tevens:

- De opvanglocatie, de woning, het gezin, de gezinsleden, de buurt etc.
- Openingstijden en dagen
- De dagelijkse structuur inclusief eet-, drink-, rust- en spelmomenten;
- Regels en rituelen
- Voeding
- Maatregelen op het gebied van veiligheid, gezondheid, hygiëne en EHBO;
- Hoe de gastouder werkt aan kwaliteit;
- Methodes voor observatie van de ontwikkeling van kinderen en communicatie hierover met ouders;
- Samenwerkingsafspraken en informatiewisseling bij overdracht aan ouders.

3.4 Reflectie en professionalisering

De gastouder reflecteert regelmatig op eigen handelen, voert overleg met het gastouderbureau en investeert continu in professionele ontwikkeling via scholing en training.

Deze beleidstekst schetst de kaders waarbinnen de gastouder zelf verantwoordelijk is voor de concrete invulling binnen het werkplan.

4. Kernwaarde aanmoedigen – stimuleren – geduld

In lijn met onze visie denken wij dat de kernwaarde in dit plan ten grondslag ligt voor een geslaagde start op de basisschool.

Aanmoedigen, stimuleren en geduld zijn niet zomaar losse woorden, maar hebben een belangrijke rol en betekenis in het dagelijks handelen met de kinderen.

Aanmoedigen

Betekenis: Aanmoedigen betekent kinderen vertrouwen geven en hun inspanningen zien en waarderen. Het gaat niet alleen om het eindresultaat, maar vooral om het proces.

In de praktijk: De gastouder benoemt wat goed gaat ("Je hebt het helemaal zelf geprobeerd!"), geeft complimenten en ondersteunt kleine stapjes vooruit.

Voorbeeld: Een kind vindt het spannend om van de glijbaan te gaan. De gastouder zegt: "Ik blijf naast je staan, jij bepaalt wanneer je gaat." Het kind voelt zich gesteund en bepaald zelf of hij of zij de stap gaat zetten.

Stimuleren

Betekenis: Stimuleren is kinderen prikkelen om zich te ontwikkelen, nieuwsgierig te blijven en nieuwe ervaringen op te doen.

In de praktijk: De gastouder biedt uitdagende materialen, activiteiten en gesprekken aan, passend bij de leeftijd en het niveau van het kind.

Voorbeeld: Een kind bouwt een toren van blokken. De gastouder zegt: "Wat zou er gebeuren als je er nog eentje bovenop zet?" Zo stimuleert ze het kind om verder te denken en te ontdekken.

Geduld

Betekenis: Geduld betekent dat kinderen de ruimte krijgen om in hun eigen tempo te groeien, fouten te maken en opnieuw te proberen.

In de praktijk: De gastouder wacht rustig af, grijpt niet te snel in en laat kinderen hun eigen oplossingen vinden.

Voorbeeld: Een peuter probeert zelf zijn jas dicht te ritsen. In plaats van het meteen over te nemen, wacht de gastouder af, geeft een kleine hint en moedigt het kind aan door te zeggen: "Neem je tijd, je kunt het."

5. Welzijn van het kind

Welzijn van ieder kind staat centraal. Welzijn betekent dat een kind zich veilig, geborgen en op zijn gemak voelt. Het ervaart plezier, ontspanning en vertrouwen in de omgeving.

Kinderen die een goed welzijn hebben, zijn emotioneel stabiel, tonen nieuwsgierigheid en staan open om te leren en te spelen.

Welzijn hangt nauw samen met betrokkenheid: wanneer een kind zich goed voelt, kan het zich verdiepen in spel en activiteiten.

Factoren die bijdragen aan welzijn zijn o.a.:

- warme en sensitieve interactie met de gastouder;
- een voorspelbare dagstructuur;
- een veilige en uitdagende speelomgeving;
- respect voor de eigenheid en autonomie van het kind;
- ruimte voor sociale contacten met andere kinderen.

6. De vier pedagogische basisdoelen vs kernwaarden

1. Emotionele veiligheid – kinderen ervaren rust, voorspelbaarheid en warme zorg. Door kinderen aan te moedigen en met geduld te begeleiden, voelen zij zich geborgen en durven zij zich open te stellen.
2. Persoonlijke competentie – kinderen krijgen kansen om hun eigen vaardigheden en talenten te ontdekken en te versterken. Wij stimuleren kinderen actief om nieuwe dingen te proberen en moedigen hen aan om trots te zijn op hun eigen kunnen.
3. Sociale competentie – kinderen leren omgaan met anderen en ervaren samen plezier, vriendschap en stimuleren we samenwerking. Met geduld begeleiden wij kinderen in hun sociale contacten, en door positieve aanmoediging leren zij respectvol met elkaar om te gaan.
4. Overdracht van waarden en normen – kinderen groeien op in een omgeving waarin respect, zorg en verantwoordelijkheid vanzelfsprekend zijn. Wij stimuleren kinderen om deze waarden te begrijpen en in praktijk te brengen, waarbij we geduld hebben voor hun leerproces en hen stap voor stap begeleiden.

7. De zes interactievaardigheden

1. Sensitieve responsiviteit: we signaleren en reageren op de behoeften en emoties van kinderen.
2. Respect voor autonomie: we moedigen kinderen aan zelf keuzes te maken en dingen zelf te proberen.
3. Structuur en grenzen stellen: we bieden een duidelijke, veilige en voorspelbare omgeving.
4. Praten en uitleggen: we ondersteunen kinderen door taal, uitleg en betekenisgeving.
5. Ontwikkelingsstimulering: we stimuleren kinderen om nieuwe stappen te zetten, passend bij hun mogelijkheden.
6. Begeleiden van interacties: we hebben het geduld om kinderen te begeleiden in het aangaan en onderhouden van positieve contacten.

Door onze kernwaarden te verbinden aan de pedagogische basisdoelen en interactievaardigheden, creëren wij een omgeving waarin kinderen met plezier, vertrouwen en zelfvertrouwen kunnen groeien.

8. Uitwerking van de vier pedagogische basisdoelen

1. Zorg voor emotionele veiligheid

Het belangrijkste pedagogische doel van een gastouder is dat elk gastkind zich op zijn gemak en veilig voelt. Voor de ontwikkeling van het kind is dit veilige gevoel essentieel. Een kind dat zich niet veilig voelt, kan zich terugtrekken, minder geneigd zijn om te ontdekken en minder contact maken met andere kinderen en volwassenen. Dit zorgt ervoor dat het kind minder profiteert van de mogelijkheden die de gastouder biedt. Een kernvraag voor gastouders is: 'Hoe zorg ik ervoor dat ieder gastkind zich veilig, gewaardeerd en aangemoedigd voelt?'

Een sensitief-responsieve houding is hiervoor noodzakelijk. Dit betekent dat de gastouder de signalen van het kind herkent en daarop reageert met geduld en begrip. Signalen kunnen uiteenlopen van boosheid en verdriet tot vrolijkheid en energie, en geven inzicht in de behoeften van het kind. De reactie van de gastouder op deze signalen – met aanmoediging en steun – heeft invloed op de interactie en de activiteiten. Het herkennen en ondersteunen van deze signalen draagt bij aan het gevoel van veiligheid van het kind en bevordert het zelfvertrouwen.

Kinderen die zich comfortabel voelen, laten dit zien in hun gedrag. Gastouders dragen hieraan bij door een voorspelbare omgeving te bieden, regels en rituelen toe te passen, en vaste dagindelingen en thema's te hanteren. Elk kind heeft een eigen plek binnen de opvang, bijvoorbeeld door persoonlijke items zoals een kapstokhaak, mand, bed, drinkbeker of knuffel.

Om de emotionele veiligheid van het kind te waarborgen, reflecteert de gastouder op haar eigen handelen en observeert zij het kind voortdurend. Door observatie kan de gastouder vaststellen hoe het kind zich ontwikkelt en of het goed gaat met het kind. Hierbij is geduld belangrijk: kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo en mogen emoties uiten, zoals verdriet of boosheid, met de zekerheid dat de gastouder nabij blijft.

2. Stimuleren van persoonlijke competentie

Hierbij staat het zelfvertrouwen en de weerbaarheid van het kind centraal. De gastouder creëert een stimulerende omgeving waarin kinderen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Persoonlijke competentie draait om wat een kind kan, durft en hoe veerkrachtig het is. De gastouder ondersteunt zelfstandigheid, biedt hulp waar nodig en moedigt spelenderwijs leren aan.

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig, ze willen graag nieuwe dingen ontdekken zonder externe beloning. De taak van de gastouder is deze wil te begeleiden met stimulatie, aanmoediging en geduld. Dit gebeurt door:

Stimuleren: Inspelen op het kind met passende en uitdagende activiteiten.

Autonomie: Ruimte geven om zelfstandig te oefenen en ontdekken, ook al kost dit tijd.

Motiveren: Aanmoedigen, complimenteren en samen successen vieren.

Interactie: Samen praten over ervaringen en die verwoorden.

Participeren: Kinderen mee laten denken en beslissen.

Geduld is hierbij van groot belang: ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en krijgt de ruimte om dat proces te doorlopen.

3. Stimuleren van sociale competentie

Het leren omgaan met eigen gevoelens en die van anderen staat centraal. Bij een gastouder zijn er doorgaans ook andere kinderen aanwezig, waardoor het kind leert rekening te houden met anderen.

“Sociaal competent” verwijst naar de sociale vaardigheden die een kind ontwikkelt om contact te maken en te onderhouden. Tijdens de opvang stemt een kind zijn gedrag af op jongere en oudere kinderen. Het leert onder andere wachten, samenwerken, anderen ondersteunen, conflicten aangaan en oplossen.

De gastouder begeleidt dit proces met geduldige uitleg en aanmoediging, door te benoemen waarom wachten soms nodig is of waarom een ander kind huult en hoe het getroost kan worden. Ook stimuleert de gastouder positief sociaal gedrag, zoals delen en samenwerken, en moedigt zij kinderen aan voor zichzelf op te komen zonder dat dit ten koste gaat van een ander.

4. Overdragen van waarden en normen

Een gastouder hanteert haar eigen waarden en normen als uitgangspunt binnen de opvang, maar houdt ook rekening met de waarden en normen van de gezinnen van de gastkinderen. De gastouder erkent culturele, religieuze en levensbeschouwelijke verschillen en biedt kinderen de ruimte om hiermee om te gaan.

Tijdens de opvang leren kinderen dat leeftijdsgenoten andere regels en gebruiken kunnen hebben. Door dit te ervaren ontdekken kinderen dat verschillen niet vreemd hoeven te zijn, maar juist verrijkend en uitdagend kunnen werken.

De gastouder begeleidt kinderen in dit proces met stimulatie en aanmoediging, zodat zij stap voor stap begrijpen welke waarden belangrijk zijn in de omgang met elkaar. Door geduldig te blijven uitleggen en voor te leven als rolmodel, maakt de gastouder de grenzen inzichtelijk tussen goed en fout, anders zijn, mogen en moeten.

9. Uitwerking van de zes interactievaardigheden

1. Sensitieve responsiviteit

De gastouder herkent en begrijpt de signalen van het kind en reageert daarop op een warme en betrokken manier. Dit vraagt geduld en aanmoediging: het kind voelt zich gezien en gehoord, waardoor vertrouwen en veiligheid groeien.

2. Respect voor autonomie

De gastouder geeft kinderen ruimte om eigen keuzes te maken en zelfstandig dingen te proberen. Dit betekent stimuleren van zelfstandigheid en het hebben van geduld wanneer een kind iets in zijn eigen tempo wil doen.

3. Structuur en grenzen stellen

Kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid en voorspelbaarheid. De gastouder biedt dit door heldere afspraken, regels en routines, en doet dit op een manier die aanmoedigt en houvast geeft. Grenzen worden met geduld uitgelegd en consequent gehanteerd.

4. Praten en uitleggen

De gastouder gebruikt taal om situaties uit te leggen, gevoelens te benoemen en betekenis te geven aan ervaringen. Door kinderen actief te betrekken en te stimuleren om te praten, voelen zij zich serieus genomen. Hierbij wordt geduld getoond door te luisteren en ruimte te geven aan hun verhaal.

5. Ontwikkelingsstimulering

De gastouder sluit aan bij wat een kind al kan en biedt nieuwe uitdagingen aan. Dit betekent stimuleren van groei, aanmoedigen om nieuwe stappen te zetten en geduld hebben voor het proces waarin leren met vallen en opstaan gaat.

6. Begeleiden van interacties

De gastouder ondersteunt kinderen in hun omgang met elkaar. Zij moedigt positief gedrag aan, stimuleert samenwerking en toont geduld bij het begeleiden van conflicten of misverstanden. Zo leren kinderen stap voor stap goede sociale vaardigheden ontwikkelen.

10. Uitvoering pedagogisch beleid naar leeftijd

Kinderen van 0 tot 2 ½ jaar (baby-dreumesfase)

In deze fase groeit een kind enorm hard. Omdat groeien energie kost, heeft het veel behoefte aan rust en regelmaat, voldoende slaapmomenten en gezonde voeding. Het accent ligt in deze levensfase op voelen, waarnemen en luisteren. Een baby vraagt om intense verzorging; dit is nodig om zich te leren hechten aan anderen en vertrouwen te ontwikkelen.

Een rijke leeromgeving, afgewisseld met perioden van rust, helpt jonge kinderen om stap voor stap de wereld te ontdekken. Variatie in speelgoed (van kunststof, hout tot stof, met en zonder geluidjes) prikkelt de zintuigen en ondersteunt de ontwikkeling. Ook fysiek nabij zijn is essentieel: door aanmoediging en geduldige aanwezigheid voelen baby's zich veilig. Via kriebelspelletjes, kirren, knuffelen, liedjes zingen en samen spelen leren kinderen communiceren en komen zij in aanraking met taal.

Rond de zes maanden is het belangrijk dat een kind in de 'vrije' ruimte kan bewegen. Het verkent zijn omgeving door te rollen, kruipen, tijgeren, zitten, lopen

en later ook klauteren. Dit vraagt om een gastouder die het kind stimuleert, maar ook de tijd en ruimte geeft om in het eigen tempo te groeien.

Van de gastouders verwachten we in deze fase dat zij:

- Met geduld en aandacht zorg verlenen aan het kind;
- Rust en regelmaat bieden, zodat het kind vertrouwen kan opbouwen;
- Het kind koesteren en aanmoedigen door nabijheid en contact te maken (knuffelen, troosten, verzorgen);
- Samen met het kind spelen en zo de ontwikkeling stimuleren;
- Voldoende gevarieerd en veilig speelgoed aanbieden dat past bij de leeftijd;
- Veel met het kind praten, zodat taal en communicatie zich ontwikkelen;
- Een veilige ruimte creëren tijdens slapen, eten en spelen;
- Hulp en begeleiding bieden bij het verkennen van de omgeving, met geduld en ondersteuning;
- Focus op vaardigheden zoals grijpen, tijgeren, kruipen en lopen binnen de grove motoriek.
- Het kind positief stimuleren en iedere stap, hoe klein ook, erkennen en waarderen.

Door aanmoedigen, stimuleren en geduld als kernwaarden te hanteren in de opvang van de jongste kinderen, leggen we een stevige basis voor hun emotionele veiligheid, motorische ontwikkeling en eerste sociale ervaringen.

Kinderen van 2 ½ tot 4 jaar (baby-peuterfase)

Deze fase draait om het nieuwsgierig ontdekken van de wereld, waarbij het kind aangemoedigd en gestimuleerd wordt om steeds meer zelf te doen en eigen keuzes te maken. Gastouders bieden geduldig de ruimte om zintuigen te gebruiken, te oefenen met taal en de omgeving te verkennen. De motorische ontwikkeling krijgt extra aandacht door activiteiten zoals bouwen met duplo, kralen rijgen en puzzelen. Door samen te knippen, te plakken en zelfstandig te eten, groeit het kind in zelfredzaamheid.

Het is essentieel dat kinderen zowel binnen als buiten volop beweging krijgen, waarbij ze worden aangemoedigd om hun grenzen te ontdekken en gestimuleerd om te groeien. Voorlezen, samen tv kijken en liedjes zingen verrijken de taalontwikkeling; gastouders stimuleren dit actief en hebben geduld bij het uitbreiden van de woordenschat. Door veel te praten en alles in de omgeving te benoemen, wordt het kind gestimuleerd om vragen te stellen en zichzelf te uiten.

Omdat peuters vaak overschatten wat ze zelf kunnen, is geduld belangrijk bij het ondersteunen van hun ontdekkingsdrang en het bieden van rustmomenten. Zindelijkheidstraining vraagt om aanmoediging en geduld, zodat het kind in een

veilige omgeving dit proces kan doorlopen. Peuters leren door contact met anderen, waarbij ze worden gestimuleerd om samen te spelen en tegelijkertijd geduldig begeleid worden in sociale interacties.

Van de gastouders wordt verwacht dat ze:

- Het kind verzorgen, beschermen en geduldig begeleiden;
- Aanmoedigen tot zelfstandigheid en exploratie;
- Activiteiten aanbieden die de motoriek stimuleren;
- Taalgebruik stimuleren door voorlezen, zingen en benoemen;
- Met geduld en aandacht het kind ondersteunen bij zindelijkheidstraining;
- Het kind in contact brengen met andere kinderen en sociale vaardigheden stimuleren;
- Consequent zijn in het benaderen, zodat het kind zich veilig voelt om te groeien.

Kinderen van 4 tot 8 jaar (jonge kind)

Het jonge kind is speels en nieuwsgierig en heeft aanmoediging nodig om de wereld buiten de eigen omgeving vol vertrouwen te verkennen. Met geduld begeleiden gastouders het kind bij elke stap, zodat het kan groeien in zelfstandigheid. Stimuleren gebeurt door kinderen uit te nodigen om meer te ontdekken, samen te werken en hun mogelijkheden te vergroten. Een kind van vier jaar denkt nog vaak vanuit zichzelf, maar leert door positieve stimulans en aanmoediging ook rekening te houden met anderen. De fijne motoriek ontwikkelt zich verder en het kind wordt steeds zelfstandiger, mede dankzij het geduldige en stimulerende handelen van de gastouder.

Jonge kinderen zijn energiek en leergierig; ze concentreren zich graag op een 'taakje' en hebben baat bij duidelijke grenzen en afspraken. Hun taalontwikkeling en communicatieve vaardigheden groeien het best door actief gestimuleerd te worden – voorlezen, samen praten, samen spelen en het benoemen van nieuwe ervaringen. Gastouders stimuleren deze ontwikkeling met enthousiasme en geduld, creëren een rijke en veilige leeromgeving, en moedigen het kind aan om hun talenten te ontdekken.

Door veel samen te spelen en nieuwe activiteiten te ondernemen, leren kinderen van en met elkaar. De gastouder biedt activiteiten en speelgoed aan die aansluiten bij de 'grotemensenwereld', waardoor het kind wordt gestimuleerd steeds zelfstandiger en creatiever te worden. Aanmoedigen, stimuleren en met geduld begeleiden vormen de rode draad in deze fase, zodat elk kind zich optimaal kan ontwikkelen.

Van de gastouders verwachten we in deze fase dat ze:

- Het kind aanmoedigen steeds zelfstandiger te worden;
- Met geduld hulp en ondersteuning bieden bij het vergroten van zelfredzaamheid;
- Activiteiten binnen- en buitenshuis organiseren die de motoriek stimuleren;
- De taalontwikkeling actief stimuleren (voorlezen, samen praten, samen spelen, vragen stellen, en nieuwe dingen benoemen);
- Het kind bewegingsvrijheid geven, zowel binnen als buiten, en aanmoedigen tot ontdekken;
- Samen met andere kinderen laten spelen en sociale vaardigheden stimuleren;
- Duidelijke grenzen stellen, afspraken maken en deze met geduld handhaven;
- Positief belonen (complimentjes geven);
- Het kind succeservaringen laten opdoen door het te stimuleren passende taken op zich te nemen;
- Gevarieerd en uitdagend speelgoed aanbieden dat gerelateerd is aan de werkelijkheid en uitnodigt tot ontdekken.

Kinderen van 8 t/m 12 jaar (schoolkind)

Schoolkinderen zijn nieuwsgierig en energiek, steeds beter in staat om zichzelf en anderen te begrijpen. In deze levensfase ontwikkelen ze hun zelfstandigheid en leren ze om zich te houden aan regels en rekening te houden met anderen. Door kinderen actief aan te moedigen en te stimuleren, groeien ze in zelfvertrouwen en ontdekken ze hun eigen talenten. Geduld is daarbij essentieel: fouten maken mag, want daar leert een kind van.

Gastouders kunnen deze groei bevorderen door leergierigheid te stimuleren, sociale betrokkenheid te tonen en elk kind op een positieve manier te begeleiden. Samen activiteiten ondernemen – zowel motorisch als cognitief uitdagend – draagt bij aan een gezonde ontwikkeling, waarbij kinderen worden aangemoedigd om steeds zelfstandiger te worden. Duidelijke afspraken en geduldige uitleg zorgen voor een veilige en respectvolle omgeving, waar kinderen zich gewaardeerd voelen.

Taal ontwikkelen blijft belangrijk; door samen te praten, te lezen en kinderen te stimuleren om te vertellen en uit te leggen, groeit hun expressie en begrip. Buiten spelen en samen zijn met andere kinderen zorgt voor nieuwe ervaringen en sociale vaardigheden, waarbij aanmoediging en geduld centraal staan. Complimenteren en het bieden van aangepaste taken helpen kinderen succeservaringen op te doen en zelf problemen te leren oplossen.

Gastouders die plezier hebben in hun werk dragen dit enthousiasme over op de kinderen. Door te stimuleren, aan te moedigen en met geduld te begeleiden,

ontstaan waardevolle momenten vol contact en plezier. Samen zingen, spelen, knutselen of een grapje maken: zo groeit ieder kind op in een omgeving waarin ontdekken en ontwikkelen centraal staan.

11. Buiten spelen en naar buiten gaan

In elke leeftijdsfase wordt het dagelijks naar buiten gaan met kinderen als gebruikelijk beschouwd. Buitenactiviteiten bieden kinderen bewegingsvrijheid, de mogelijkheid om weerstand op te bouwen door frisse lucht, en helpen bij het reguleren van energie. Buiten spelen draagt bij aan de ervaring van kinderen als onderdeel van de maatschappij. Dit kan plaatsvinden in een aangrenzende tuin of op een speelveldje in de buurt.

De gastouder dient de gastkinderen te allen tijde persoonlijk te begeleiden en mag geen toezicht overdragen aan anderen, ook niet tijdelijk. Oudere kinderen maken soms gebruik van sportveldjes om met andere kinderen te spelen; de gastouder kan hierbij aanwezig zijn ter observatie of ondersteuning.

Doorgaans is het toegestaan dat de gastouder maximaal twee kinderen jonger dan drie jaar meeneemt naar buiten, buiten de buitenspeelruimte direct bij het huis. Het precieze aantal hangt af van omstandigheden zoals aanwezige hulp, beschikbare middelen (zoals een bolderkar of tweelingbuggy), en de locatie van de woning ten opzichte van de speelplek. Ook factoren als loopafstand en verkeerssituatie spelen hierbij een rol.

12. Inrichting van de opvanglocatie

De inrichting van een goede ontdek- en speelomgeving draagt bij aan een veilig klimaat voor de kinderen. Een gestructureerde ruimte waarin materialen een vaste plek hebben met goede regels en afspraken over het spelen en opruimen zullen eraan bijdragen dat kinderen zich welkom voelen om te spelen en initiatieven te tonen. De voorspelbaarheid in de omgeving geeft kinderen rust.

Er moet voldoende ruimte zijn, zodat kinderen het spel kunnen spelen waar ze behoefte aan hebben. Dreumesen hebben meer ruimte nodig om speelgoed vooruit te kunnen duwen of te verplaatsen.

Baby's hebben een box nodig waar ze veilig in kunnen bewegen zonder onder de voet te worden gelopen door de energieke dreumes.

Een aparte leeshoek en themahoek bevordert de uitdaging op de cognitieve ontwikkeling en sluit goed aan bij de projecten waarmee de gastouder werkt.

Er is een goede afstemming in materialen. Te klein speelgoed is gevaarlijk voor de kruipende baby's die alles nog met de mond verkennen.

Daarom heeft de gastouder de ruimte goed georganiseerd ingericht. Juventa bespreekt dit met de gastouder.

Een plek voor de baby, een plek voor de kinderen die met lego spelen, aan tafel puzzelen, vrije loopruimte voor de dreumes, welke ook meer ruimte nodig heeft om speelgoed vooruit te duwen of te verplaatsen.

Dit vraagt om een extra kwaliteitscriteria die Juventa controleert.

- ✓ De binnenruimte moet dusdanig ruim zijn, dat er met meerdere kinderen tegelijk samen kan worden gespeeld (minimaal 3 ½ vierkante meter grondoppervlak per kind in bijvoorbeeld de woonkamer). Jonge kinderen hebben veel loop-en speelruimte nodig. Tijdens de opvanguren worden eventuele grote obstakels aan de kant gezet, zodat er een grotere en veilige verblijfsruimte ontstaat.

Schoolkinderen spelen of knutselen graag aan een tafel. Maak een eettafel vrij zodat er meerdere kinderen tegelijk aan kunnen werken/spelen. Ook is het handig om een computerhoek of leeshoek te creëren op een rustige plek in de woonkamer of in een aparte kamer.

- ✓ Slaapruimte: voor kinderen tot 3 jaar is een aparte, afgescheiden slaapruimte verplicht (In een slaapkamer van 7 vierkante meter mogen twee kindjes tegelijk slapen in aparte bedjes). De slaapkamer moet goed geventileerd kunnen worden. Indien dit niet mogelijk is dient de slaapkamer 15 minuten voor het slapen gaan te worden gelucht. Dit zorgt voor voldoende frisse lucht.

Hoe dit is geregeld op de gastouderopvang staat uitgebreid beschreven in de jaarlijkse Risico-Inventarisatie.

13. Structuur en verduidelijking van kwaliteitscriteria gastouderopvang

13.1 Inspectieproces

Juventa voert jaarlijks een onaangekondigde inspectie uit op de opvanglocatie, waarbij wordt getoetst aan alle geldende algemene veiligheid- en gezondheidseisen. Gastouders zijn verplicht hieraan volledige medewerking te verlenen. Tijdens deze inspecties wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd op het gebied van veiligheid en gezondheid. Geconstateerde verbeterpunten worden gedocumenteerd in een actieplan, waarmee de gastouder binnen vier weken dient te handelen. Na afloop van deze termijn controleert Juventa ter plaatse of het actieplan adequaat is uitgevoerd.

13.2 Risico-inventarisatie

De risico-inventarisatie beschrijft alle veiligheids- en gezondheidsrisico's binnen de opvang. Het doel is letsel te voorkomen en de veiligheid van de kinderen te waarborgen. Binnen deze inventarisatie wordt ook het LRKP-nummer genoemd. Dit nummer staat voor Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen en is belangrijk, omdat het aantoont dat de gastouder officieel geregistreerd is en volgens de wettelijke normen werkt. De achterwacht wordt tevens omschreven: dit is een persoon die in geval van nood direct beschikbaar is om te ondersteunen, bijvoorbeeld wanneer de gastouder door een calamiteit tijdelijk verhinderd is. Naast de gastouder worden huisgenoten en andere vaste aanwezige volwassenen (18 jaar en ouder) geïdentificeerd. Zij dienen allemaal geregistreerd te staan in het persoonsregister kinderopvang, volgens wettelijke eisen.

13.3 Documentatie-eisen

Voor de gastouderopvang zijn diverse documenten verplicht. Dit betreft onder andere:

- Een vakdiploma dat voldoet aan de eisen van de Wet kinderopvang
- Een geldige EHBO-diploma voor kinderen
- Jaarlijks 7 studie-uren en 3 uur coaching in de praktijk. Voor rapportage gebruikt de gastouder de studiewijsformulieren van Juventa
- Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), afgegeven door het ministerie van Justitie (Justis)
- Inschrijving LRKP register van de gastouder, de volwassen huisgenoten en structurele bezoekers van de locatie, denk hierbij aan oma, de schoonmaakster of stagiaires etc.

Deze documenten moeten actueel zijn. De risico-inventarisatie bevat een helder overzicht van alle vereiste documenten en de geldigheid daarvan.

13.4 Individuele afspraken

Afspraken over verzorging en opvoeding worden tussen ouder en gastouder onderling vastgelegd. Elke gastouder zorgt voor een volledig ingevuld ongevalprotocol per kind, waarin onder meer de te bellen telefoonnummers bij nood, toestemmingsverklaringen voor het ophalen door derden, buitenspelen, slapen vervoer, medicatietoediening en publicatie van foto's op sociale media worden vastgelegd. Juventa adviseert gastouders om bij het plaatsen van foto's online altijd het gezicht van het kind te blurren of alleen de achterkant van het kind te tonen, zodat de privacy van het kind wordt gewaarborgd.

14. Veiligheidseisen & Gezondheidseisen

Gastouderopvang & Gastouder

De risico-inventarisatie wordt getoetst op de onderstaande elementen en brengen we de actuele opvangsituatie zo veel mogelijk in kaart. Het onderstaande geldt voornamelijk voor jonge kinderen. Met oudere kinderen staat in de risico-inventarisatie per onderdeel beschreven welke gedragsafspraken zijn gemaakt.

14.1 Algemeen

- ✓ De woning is altijd rookvrij in alle vertrekken. Ook waar de kinderen niet mogen komen.
- ✓ Alle stopcontacten hebben veiligheidsplaatjes of zijn al beveiligd. Losliggende kabels zijn weggewerkt in kabelgootjes. Er mogen geen losse stekkerdozen in het zicht liggen.
- ✓ Er steken geen scherpe uitstekende delen uit de muur op kind hoogte.
- ✓ De ruimten waarin de kinderen worden opgevangen zijn niet te warm en niet te koud en kunnen goed worden geventileerd.
- ✓ Kinderen worden niet opgevangen in het donker of in de woonkamer waar de gordijnen altijd dicht zijn tijdens de opvang.
- ✓ Gastouder plaatst traphekjes indien dit nodig is wanneer zij kleine kinderen opvangt.
- ✓ De tussendeur tussen woonkamer en voordeur heeft een deurstop of is altijd gesloten tijdens de opvang.

- ✓ De voordeur en achterdeur heeft een extra mogelijkheid om te vergrendelen zodat kinderen niet ongezien naar buiten kunnen.
- ✓ Glas in deuren op kind hoogte zijn voorzien van veiligheidsfolie.
- ✓ De koortjes van alle raamdecoratie waar de kinderen verblijven zijn opgebonden.
- ✓ De verwarming dient als deze aan is afgeschermd te worden en radiator buizen worden ingepakt.
- ✓ Gevaarlijke en giftige stoffen worden altijd buiten het bereik van de kinderen bewaard.
- ✓ Medicijnen mogen niet in het zicht of in het bereik van de kinderen liggen.
- ✓ Kapot speelgoed wordt gerepareerd of weggegooid.
- ✓ De woning is voorzien van rookmelders op iedere etage en indien van toepassing ook een koolmonoxide melder en de opvang heeft een duidelijk vluchtplan en maakt de kinderen bekend bij noodsituaties.

14.2 Keuken

- ✓ In de keuken is al het gevaarlijk keukengerei onbereikbaar en dienen de keukenkastjes te zijn voorzien van veiligheidssluitingen of de toegang tot de keuken is volledig geblokkeerd en onbereikbaar voor de kinderen.

14.3 Slaapkamer

- ✓ Ramen zijn voorzien van veiligheidssloten of deze zijn niet bereikbaar.
- ✓ Slaapkamer dient geventileerd te kunnen worden en beschikken over voldoende licht.
- ✓ Het bedje waar het jonge kind in slaapt moet een goedgekeurd bedje zijn met een spijlafstand van 4,5 tot 6,5 cm. Bij gebruik van een campingbedje mag alleen het originele matrasje erin worden gebruikt. Een dikkere matras brengt risico's met zich mee.
- ✓ Elke locatie heeft een Protocol veilig slapen 2025 (VeilheidNL). "De 4 van Veilig slapen":
  1. In een slaapzak (trappelzak)
  2. Op de rug
  3. In een veilig bedje

4. Onder voldoende toezicht (elke 15 minuten en bij newborn elke 10 minuten checken)

14.4 Buitenruimte

- ✓ De buitenruimte is voorzien van een degelijke omheining zodat kinderen niet op de openbare weg terecht komen.
- ✓ Speelobjecten dienen veilig te zijn en niet stuk of beschadigd.
- ✓ Trampolines zijn ingegraven en gelijk of dieper dan de grond of voorzien van een veiligheidsnet en mogen in geen geval in huis worden gebruikt.
- ✓ Een aanwezige vijver moet worden omheind met een hek.
- ✓ Een zandbak moet i.v.m. hygiëne direct worden afgesloten als hier niet meer in gespeeld wordt door de kinderen.
- ✓ De gastouder laat in geen enkel geval de kinderen alleen spelen in de tuin of alleen achter wanneer ze gebruik maakt van een zwembad(je).

14.5 Huisdieren

- ✓ Gastouder houdt altijd huisdieren in de gaten zodat zij geen gevaar vormen voor de kinderen.
- ✓ Kinderen mogen niet in aanraking komen met uitwerpselen of ongedierte.

14.6 Gezondheid

- ✓ De gastouder maakt het huis dagelijks schoon (stofzuigen, dweilen, toilet, keuken).
- ✓ De gastouder maakt het speelgoed regelmatig schoon zodat kinderen niet in contact komen met ziekte kiemen.
- ✓ Gastouder leert de kinderen regels met betrekking tot hygiëne. Zo worden kinderen geleerd handen te wassen zodra zij binnenkomen op de opvanglocatie, handen te wassen na toiletgang en voordat de kinderen gaan eten.
- ✓ Kinderen hebben ieder hun eigen speen en drinkbeker/fles.
- ✓ Er is geen structureel lawaai in de woning.
- ✓ Kinderen worden ook niet opgevangen als er wordt verbouwd of met andere chemische stoffen wordt gewerkt zoals verf en terpentine et cetera.

- ✓ Een rokende gastouder houdt rekening met de kinderen door niet te roken in de directe aanwezigheid van haar gastkinderen.

14.7 Persoonlijke verzorging

- ✓ Zichtbaar vieze handjes worden altijd schoongemaakt.
- ✓ Snotneusjes en vieze toeten worden schoongehouden.
- ✓ Luiers worden direct vervangen wanneer deze vies of vol zijn.

14.8 Hygiëne

- ✓ Kinderen wordt geleerd om altijd na het buitenspelen bij binnenkomst de handen te wassen
- ✓ Kinderen wordt geleerd om na het gebruik van toilet of verschoning de handen te wassen
- ✓ Kinderen wordt geleerd om voorafgaand aan het eten om handen te wassen.
- ✓ Gastouder zorgt voor een steriele koortsthermometer
- ✓ Gastouder is op de hoogte van hygiëne bij voedselbereiding.

14.9 Vereisten voor de gastouder

- ✓ De gastouder verkeert in een goede mentale gezondheid en over het algemeen in een goede fysieke conditie. Bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid kan de gastouder, indien verantwoord, ondersteuning inschakelen om haar werkzaamheden voort te zetten.
- ✓ De gastouder is altijd goed telefonisch bereikbaar.
- ✓ De gastouder spreekt de Nederlandse taal met de kinderen.
- ✓ De gastouder volgt periodiek een EHBO-cursus.
- ✓ De gastouder volgt periodiek een training 'werken met de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld' en schakelt direct Juventa in wanneer zij vermoedens heeft van Kindermishandeling, huiselijk geweld of seksueel misbruik.
- ✓ De gastouder draagt verantwoordelijkheid voor het volgen van bijscholing, welke wordt georganiseerd door Juventa.
- ✓ De gastouder hanteert een professionele en discrete omgang met alle vertrouwelijke informatie.
- ✓ De gastouder voldoet aan de kwaliteitscriteria die beschreven staat in de risico-inventarisatie.

- ✓ De gezinsleden van de gastouder staan achter de opvangtaken van de gastouder en houden rekening met de op te vangen kinderen en de taken van de gastouder.
- ✓ De gastouder en alle volwassen huisgenoten kunnen een verklaring omtrent gedrag overhandigen die niet ouder is dan twee 2 maanden.
- ✓ De gastouder werkt mee aan alle gesprekken en huisbezoeken die jaarlijks plaatsvinden zoals de voortgangsgesprekken, kindgesprekken (evaluaties) meeloopdagen, observaties en het onaangekondigd bezoek voor de jaarlijkse inspectie op de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid.
- ✓ De gastouder heeft een pedagogisch werkplan en handelt hiernaar en bespreekt deze jaarlijks met het gastouderbureau.
- ✓ De gastouder heeft een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering/ gastouder verzekering afgesloten.
- ✓ De gastouder zorgt voor 7 studie-uren per jaar en 3 uur coaching in de praktijk.

14.10 Calamiteiten en achterwachtingregeling en OT formulier

In geval van een calamiteit, zoals brand, ongeval of plotselinge ziekte of andere noodsituatie, handelt de gastouder direct in het belang van de kinderen en stelt zij de ouders en het gastouderbureau op de hoogte.

Bij een calamiteit waarbij de gastouder niet voor de kinderen kan zorgen, heeft de gastouder een achterwachtingregeling.

Wanneer de gastouder tijdelijk de opvanglocatie moet verlaten wegens een calamiteit of medisch noodgeval, is er een achterwachting beschikbaar.

De achterwachting:

- is 18 jaar of ouder;
- kan binnen 15 minuten aanwezig zijn;
- kent de opvanglocatie en noodprocedures;
- neemt geen pedagogische taken over, maar waarborgt de veiligheid van de kinderen;
- is bekend bij Juventa en opgenomen in het dossier van de gastouder.

Bij wijziging van de achterwachting worden de gegevens direct aan Juventa doorgegeven.

De regeling wordt jaarlijks gecontroleerd door de het gastouderbureau.

OT-formulier (Ongevallen en Toestemming)

Voor ieder kind vult de vraagouder een OT-formulier in.
Dit formulier bevat:

- actuele contact- en noodgegevens van de ouder/verzorger;
- toestemming voor activiteiten zoals buiten spelen, uitstapjes, vervoer en foto's;
- afspraken over het ophalen door derden;
- relevante medische bijzonderheden of aandachtspunten.

Het OT-formulier wordt jaarlijks gemonitord op actualiteit door Juventa en de gastouder.

Wanneer er wijzigingen zijn (bijv. nieuw telefoonnummer, adres of medische informatie), passen ouders dit direct aan.

Het OT-formulier maakt onderdeel uit van het veiligheidsdossier van de gastouder en vormt samen met de calamiteiten- en achterwachtingregeling de basis voor een veilige en transparante opvang.

15. Voeding

Gezonde voeding draagt bij aan een goede ontwikkeling van kinderen. Daarom volgen wij de adviezen voor de kinderopvang van het Voedingscentrum. Dat betekent onder andere dat wij:

- Vooral producten uit de [Schijf van Vijf](#) aanbieden.
- Rekening houden met allergieën (schriftelijk vastgelegd) en specifieke wensen van ouders
- De hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die kinderen binnenkrijgen beperken, en zorgen dat ze voldoende vezels binnenkrijgen.
- Feestjes gezond vieren. Daarom vragen we aan ouders om traktaties klein en niet te calorierijk te maken. Niet-eetbare traktaties zijn een leuk alternatief.
- Ons houden aan vaste eetmomenten, waarbij we rustig aan tafel eten. Onze gastouders eten samen met de kinderen, begeleiden ze bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie.
- Voor baby's een eigen voedingsschema gebruiken, dat we met de ouders/verzorgers afstemmen. We stemmen ook het geven van de eerste hapjes af.
- Geven wij de kinderen geen suikerhoudende dranken. In plaats daarvan water of water met fruit erin.

16. Opvang bij ziekte van kind en gastouder

Per gastouder is het verschillend hoe zij omgaan met een ziek kind.

De ene gastouder maakt er geen probleem van en de andere gastouder ziet liever het zieke kind lekker thuis in zijn of haar eigen omgeving. Bij de kennismaking is het verstandig om hiernaar te informeren bij de gastouder.

Juventa stelt echter wel een aantal richtlijnen bij de opvang van zieke kinderen. Zo kijken wij naar de invloed die het aanwezige zieke kind kan hebben op de andere kinderen.

Kinderen die een besmettelijke (kinder)ziekte hebben mogen niet worden toegelaten op de opvang als dit andere kinderen in gevaar brengt.

We denken hierbij dan niet alleen aan een griepje of verkoudheid, maar meer ook corona-gerelateerde klachten. Hierbij raadplegen wij altijd de informatie dat is gepubliceerd op de website van het RIVM. Ook is de toegang tot de opvang niet toegestaan als het kind neten en/of hoofdluis heeft. Ouders dienen zelf te zorgen voor schone haren.

Juventa heeft een "protocol Ziekte" van het gastkind (Veel voorkomende ziektes bij kinderen, te downloaden vanuit uw online account).

16.1 Opvang bij ziekte van de gastouder

De werkwijze met betrekking tot gastouders kan variëren; Juventa hanteert hiervoor geen vaste richtlijnen. In de praktijk gaat de opvang doorgaans door wanneer de gastouder ziek is of zich niet volledig fit voelt. Als bureau benadrukken wij echter dat de opvang niet mag plaatsvinden indien de gezondheid van de gastouder de kwaliteit van zorg voor de kinderen beïnvloedt of een risico vormt. Hiermee wordt bedoeld dat de kinderen niet adequaat worden begeleid omdat de gastouder vanwege ziekte niet in staat is haar taken naar behoren te vervullen.

Juventa kan niet beoordelen of een gastouder daadwerkelijk ziek is en vertrouwt erop dat de gastouder hierin zelf haar verantwoordelijkheid neemt. Indien opvang bij de zieke gastouder niet mogelijk is, kan Juventa voor ouders vervangende opvang regelen. De gastouder dient in dergelijke gevallen direct contact op te nemen met zowel Juventa als de betreffende ouders.

17. Opvang door de gastouder thuis of aan huis

17.1 Opvang bij de gastouder thuis en haar gezinsleden

De gastouder die de opvang in of bij haar thuis houdt en daar woont met een partner en/of gezin vraagt om goede afstemming met de andere huisgenoten. De gastouder kan pas als professioneel opvoeder aan de slag nadat zij met haar eventuele gezinsleden tot goede afspraken is gekomen over het verschil tussen hun gezamenlijke gezinsleven en haar werksituatie.

Om spanning of teleurstelling in het gezin te voorkomen moeten huisgenoten steeds duidelijkheid hebben over zaken als: dagplanning, school- en werkroosters, aanwezigheid in huis of in de ruimte die voor de opvang wordt gebruikt, etenstijden, meenemen van vrienden, activiteiten die invloed kunnen hebben op de sfeer of een activiteit in de opvang.

Een gastouder die op professionele wijze opvang aanbiedt zal haar omgeving zo moeten organiseren dat die opvang kan gebeuren op de manier zoals zij die voor ogen heeft.

Dus bijvoorbeeld: geen harde muziek op de bovenverdieping als er gastkinderen slapen; geen pubers die na school in de keuken komen snacken als zij daar met gastkinderen zit te verven; geen partner die zich voor de tv installeert terwijl er nog gastkinderen rondlopen; geen breekbare, kostbare, giftige of gevaarlijke spullen laten liggen in ruimten die gepakt en/of gebruikt kunnen worden door gastkinderen.

Van de gezinsleden verwachten wij dat ze achter het werk staan van de gastouder, dit respecteren en rekening houden met de aanwezigheid van de gastkinderen.

Een wettelijke eis in deze vorm van opvang is dat alle volwassen huisgenoten van de gastouder een verklaring omtrent gedrag moeten kunnen overleggen. In geval dat er geen verklaring kan worden afgegeven hetzij door het ministerie van justitie of de huisgenoot zelf, heeft dit direct gevolgen voor de gastouder en mag ze haar werkzaamheden als gastouder niet (meer) uitvoeren. Het is van groot belang dat zowel de gastouder als huisgenoten niet met delicten in aanraking komen.

17.2 Een gastouder aan huis (nanny)

Een gastouder die in het huis van de ouders voor opvang zorgt, komt in een gezinssituatie waar al afspraken en regels bestaan. Maar ook in die situatie is de gastouder verantwoordelijk voor wat er gebeurt. Zij zal de opvangsituatie moeten bekijken door de ogen van een professionele opvoeder, in het belang van de kinderen waar zij de opvang voor doet. Zij bespreekt met de ouders hoe zij wil omgaan met de aanwezigheid van oudere broers of zussen van haar gastkind(eren).

En ook in deze omstandigheden geldt dat iemand uit het ouderlijk gezin die vast en langdurend tijdens de opvanguren aanwezig is een VOG moet hebben. Juventa zal de ouders hierop attenderen bij de intake.

18. Huisbezoeken en evaluatiegesprekken

Als de opvang gestart is dan vinden er door het jaar heen een aantal huisbezoeken en gesprekken plaats. Vanuit de wet- en regelgeving binnen de gastouderopvang moet het bureau minimaal 2 maal per jaar een huisbezoek brengen.

Deze huisbezoeken aan de opvanglocatie bestaan uit de jaarlijkse risico-inventarisatie en een voortgangsgesprek met de gastouder.

Echter heeft Juventa ervoor gekozen om de huisbezoeken binnen deze wettelijke verplichting anders te laten verlopen om de kwaliteit van de opvang hoog te houden.

Voor elk evaluatiegesprek geldt dat naar het verleden wordt gekeken met als doel de samenwerking in de toekomst op een goed niveau te houden. Voor deze gesprekken heeft Juventa een opzet voorhanden.

De gastouder bereidt zich op deze gesprekken voor door over gesprekspunten na te denken en te noteren wat zij aan de orde wil laten komen. Ook de afspraken uit het kennismakings- en koppelingsgesprek kunnen aan de orde komen, aangevuld met de inmiddels opgedane ervaringen.

Onderwerpen zijn:

- Wat zijn de ervaringen van gastouder en ouders met de opvang tot nu toe?
- Hoe verloopt de ontwikkeling van het kind? Wat kan beter?
- Wat merken gastouder en ouders bij het kind; wat valt op?
- Hoe ervaren gastouder en ouders de onderlinge communicatie?
- Loopt alles goed met de zakelijke afspraken over de opvang?
- Zijn er nieuwe verzorgingsafspraken nodig?

De gastouder en de ouders denken van tevoren na over wat zij vinden dat goed gaat, wat beter zou kunnen en welke nieuwe afspraken ze met elkaar zouden willen maken. Ook bij deze evaluatiegesprekken geldt dat het belangrijk is dat de gastouder haar mening duidelijk maakt, maar het is net zo belangrijk dat zij goed luistert naar wat de ouders te vertellen hebben en andersom.

Hieronder staat beschreven welke huisbezoeken Juventa brengt en de contactmomenten met ouders.

18.1 Het eerste evaluatiegesprek met ouders vindt plaats na 8 weken.

Tijdens dit gesprek bespreken we de volgende zaken:

- Verloopt de opvang zoals deze is besproken bij de start van de opvang. Zijn er knelpunten geweest? En wat gaat er juist heel goed?
- Hoe gaat het met het gastkind?
- Begrijpen de ouders de wijze waarop de belastingdienst de toeslag uitkeert: is de toeslag reeds aangevraagd en al eens uitbetaald door Toeslagen? Hoe verloopt dat?
- Begrijpen de ouders het online inloggen, de urenregistraties en de accordering hiervan, facturering en uitbetalingen aan de gastouder?
- Hebben de ouders het pedagogisch beleidsplan gelezen van het gastouderbureau en/of het pedagogisch werkplan van de gastouder?
- Komt het contract nog overeen met de werkelijkheid. Zoals de afgesproken uren en opvangdagen?
- Wat is er onderling geregeld bij ziekte van de gastouder? Kan het gastouderbureau hierin iets betekenen?
- Eventueel wordt het contract bijgesteld.

18.2 Evaluatiegesprekken met ouders

Jaarlijks houdt het gastouderbureau telefonisch evaluatiegesprekken met de ouders. Tijdens deze gesprekken informeren we naar de observaties van de gastouder over het welbevinden van hun kind en bespreken we deze. Als het kind de leeftijd van 2,5 heeft bereikt of gaat bereiken dan bespreken we met de ouders dat we het kind structureel gaan volgen in de ontwikkeling. Indien ouders bezwaar hebben dan kunnen zij dat in het gesprek aangeven. Mocht er al een kindkompas

lopen van het betreffende kind dan zullen we dit ook bespreken. We vragen de ouders ook om anoniem een enquête in te vullen over de kwaliteit die de gastouder biedt. Dit doen wij omdat we de ouders zien als de meest kritische en beste raadgevers als het gaat om kwaliteit. Hieruit halen wij als bureau de kansen om de gastouder meer begeleiding te bieden op gebieden waar het beter kan. We vragen de ouders ook om feedback te geven over het gastouderbureau en zullen we het belang van een goede communicatie en samenwerking benadrukken. Ook in dit gesprek bespreken we de praktische zaken, zoals het verhoogde uurtarief, een terugblik op het afgelopen jaar en wat komen gaat het volgende jaar. Het contract en het bijstellen van de uren. Voor de gastouder en ouders is het als 'samenwerkingspartners in de opvoeding' goed om regelmatig met elkaar een formeel gesprek te voeren. Dit kan tussendoor zonder het bijzijn van het gastouderbureau plaatsvinden.

18.3 Voortgangsgesprek met de gastouder

Juventa bezoekt op afspraak in september de gastouder voor het jaarlijkse voortgangsgesprek. Tijdens het gesprek wordt het afgelopen jaar geëvalueerd, inclusief ervaringen van de gastouder, positieve punten en mogelijke verbeteringen. Er wordt besproken welke opleidingen of cursussen zijn gevolgd of gepland staan, welke thema's aan bod zijn gekomen in de opvang en welk effect deze hebben gehad. Daarnaast komt de relatie en communicatie met ouders aan bod, alsmede de aansluiting tussen het bestaande pedagogisch werkplan en de dagelijkse praktijk.

Ook wordt de situatie van de gastkinderen besproken, waarbij er aandacht is voor hun functioneren in de opvang en observaties van hun welbevinden. De gastouder ontvangt hiervoor een maand voor het voortgangsgesprek (in september) de benodigde formulieren en voert zelf de observaties uit. Indien een kind geen positief welbevinden toont, kijkt het gastouderbureau mee. Alle observaties worden gedeeld met de ouders, die ook gevraagd wordt om aan te geven of zij het welzijn van hun kind herkennen. Dit formulier wordt tijdens de evaluatiegesprekken in november met de ouders besproken. Tot slot komen praktische onderwerpen aan de orde, zoals een eventueel tariefwijziging, de actualiteit van de beleidsmap en of de Meldcode Kindermishandeling is toegepast.

18.4 Risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid

De RIE wordt uitgevoerd zonder afspraak. Hiermee wordt beoogd de opvanglocatie aan te treffen in de staat waarin deze ook door de GGD zal worden aangetroffen.

Uit ervaring heeft Juventa geleerd dat het soms alleen spik en span is op de opvanglocatie op het moment dat de RIE op afspraak wordt gemaakt. De gastouder is verplicht om mee te werken aan dit onverwachte huisbezoek.

Jaarlijks wordt er op de opvanglocatie de veiligheid en gezondheid in kaart gebracht. Ouders kunnen deze inspectie inzien in hun online dossier. Dit is alleen inzichtelijk voor de betreffende gastouder en de ouders. Op de opvanglocatie ligt altijd het originele stuk en wordt online het digitale stuk gepubliceerd voor de ouders.

19. Ontwikkeling, signalering en overdracht

19.1 Visie op ontwikkeling en signalering

Ontwikkeling wordt gezien als een continu en individueel proces. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo, bezit unieke talenten en verkent de wereld op een persoonlijke manier. Daarom worden kinderen niet gevolgd aan de hand van cijfers of toetsen, maar door zorgvuldig te observeren en te luisteren naar het kind.

De observaties vinden plaats tijdens alledaagse momenten, zoals spelen, gesprekken, verzorging en rust. Er wordt gelet op signalen van plezier, concentratie, contact en emoties, omdat juist deze signalen laten zien hoe een kind zich voelt en ontwikkelt. De bevindingen worden vastgelegd in korte, objectieve beschrijvingen en besproken met de ouders.

Het Pedagogisch OntwikkelKompas Juventa 0–4 jaar dient als leidraad bij het volgen van de ontwikkeling op alle gebieden. De gastouder werkt binnen de opvang met thema's en projecten die gericht zijn op doen en ervaren, zodat alle ontwikkelingsaspecten aan bod komen. Hierbij wordt aandacht besteed aan persoonlijkheidsontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, morele ontwikkeling, speelwerkgedrag, motorische ontwikkeling (zoals bewegen en sensomotoriek), kunstzinnige ontwikkeling (waaronder knutselen, beeldende en muzikale ontwikkeling, spel en dans), taalontwikkeling (mondelinge communicatie, geheugen, ontlukende en beginnende geletterdheid), en de ontwikkeling van waarnemen, denken en rekenen, alsook oriëntatie op natuur, techniek, ruimte, tijd en wereldverkenning.

Het schema bevat bovendien signalen die alert maken op mogelijke ontwikkelingsachterstanden, opvallend snelle groei of tekenen van onveiligheid. Door op deze manier te observeren, signaleren en samen te werken, wordt gebouwd aan een pedagogische cultuur waarin ieder kind wordt gezien en de ruimte krijgt om op een veilige, vertrouwde en eigen manier te groeien.

19.2 Samenwerking tussen vraagouders en gastouders

Bij de eerste kennismaking tussen gastouder en vraagouder is het van groot belang dat er een klik is. Dit wordt vaak duidelijk door te praten over achtergronden, werk, hobby's en gezinsleden. Vervolgens worden opvoedingsideeën en wensen uitgewisseld en op elkaar afgestemd. Zaken als verzorging, dagritme, voeding, gewoontes, regels, straffen, belonen, snoepen, tv-kijken, computerspelletjes en het maken van vriendjes worden besproken en vastgelegd.

Vraagouders en gastouders dragen samen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling, verzorging en opvoeding van het kind. Goede afstemming en overleg zijn hierbij onmisbaar. Het dagelijkse contact met ouders vormt de basis voor kwalitatieve opvang. Voor veel ouders is het directe contact met de gastouder zelfs een belangrijke reden om voor gastouderopvang te kiezen.

Belangrijke bouwstenen in het contact zijn: bereidheid om de opvoeding te delen, beschikbaarheid om elkaars informatie te benutten als vraagbaak en klankbord, en de bereidheid van ouders om de ontwikkeling van hun kind ook thuis te stimuleren. Samenwerken is essentieel om kinderen goed te

kunnen begeleiden en begrijpen. Dit vraagt om openheid en het delen van ervaringen die het kind gedurende de opvang opdoet, evenals ervaringen thuis die van invloed kunnen zijn op de opvangdag. Gastouder en ouders bepalen samen welke informatie gedeeld wordt, met respect voor elkaars en het kind zijn privacy.

19.3 Samen werken aan een soepele overdracht

De eerste levensjaren zijn cruciaal voor de ontwikkeling van kinderen. In de periode van 0 tot 6 jaar maken kinderen grote sprongen. Professionele opvoeders, zoals gastouders, spelen een essentiële rol bij het stimuleren van deze ontwikkeling en zorgen voor een goede overdracht naar de basisschool.

De overgang van de gastouderopvang naar de basisschool is een belangrijke stap in de ontwikkeling van het kind. Wij zien het als onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze overgang zo soepel en warm mogelijk te laten verlopen. Binnen onze visie staat het kindontwikkelkompas centraal: het kind vormt het middelpunt, omringd door de pedagogische basisdoelen, de kernwaarden aanmoedigen, stimuleren en geduld, en de zes interactievaardigheden.

Een warme overdracht betekent dat wij niet alleen informatie delen, maar vooral samenwerken met ouders en toekomstige leerkrachten om het kind compleet en met zelfvertrouwen af te leveren aan de basisschool. Dit doen wij door:

Gerichte observaties te delen vanuit het kindontwikkelkompas, waarbij we aandacht besteden aan de vier ontwikkelrichtingen: sociaal-emotioneel, motorisch, cognitief en communicatief.

Ouders actief te betrekken bij de voorbereidingen, zodat zij weten waar hun kind staat en hoe de school deze lijn kan voortzetten.

Een persoonlijk overdrachtmoment te organiseren waarin we samen met ouders de bevindingen bespreken en, indien gewenst, contact leggen met de basisschool.

Ons doel is dat elk kind met een stevige basis, vol vertrouwen en herkenning, zijn of haar weg vindt op de basisschool. De warme overdracht is dan ook niet slechts een overdracht van informatie, maar een overdracht van zorg, aandacht en continuïteit — precies zoals wij dat het hele opvangtraject hebben vormgegeven.

20. Het 4 ogen principe

Voor de gastouderopvang zijn hiervoor (nog) geen regels vastgelegd.

Toch bindt Juventa gastouders aan de afspraak om de ouders te informeren over hoe zij met het vier-ogenprincipe omgaan.

In de gastouderopvang liggen relaties tussen de gastouder en alle directe aanwezigen in de privésfeer. Om deze reden dient de gastouder zo open en duidelijk mogelijk te zijn. Als bureau informeren wij gastouders over de richtlijnen die zij kan hanteren tijdens haar opvang. Echter heeft de gastouder een eigen verantwoordelijkheid en ouders hebben het recht om te weten hoe de gastouder daarmee omgaat.

Wij proberen daarmee zoveel mogelijk situaties waar de gastouder letterlijk 'geen kijk op heeft' te voorkomen door richtlijnen te stellen:

- Een gastouder draagt te allen tijde zelf de verantwoordelijkheid voor de kinderen en vertrouwt hen niet toe aan derden, ook niet tijdelijk. Uitzonderingen hierop gelden uitsluitend bij noodsituaties, waarbij doorgaans een achterwacht bekend is bij zowel ouders als kinderen.
- De kinderen slapen in een aparte slaapkamer. Andere huisgenoten betreden deze kamer niet wanneer het kind slaapt, ook als het bedje zich in de slaapkamer van een ouder kind bevindt. Huisgenoten wachten tot het kind wakker is en uit het bed is gehaald voordat zij de kamer ingaan.
- De gastouder controleert het slapende kind geregeld.
- De gastouder is tijdens de opvang verplicht om haar sociale omgeving (buren, familie, vrienden en bekenden) te laten weten dat ze tijdens de opvanguren niet beschikbaar is voor hun bezoek en/of langdurige telefoongesprekken.
- Gastouder blindeert de ramen niet. Er kan altijd naar buiten en naar binnen worden gekeken.
  - Alleen de gastouder helpt het kind bij de toiletgang en leert het gastkind de onderbroekregel. (Zie meldcode KMHG).
  - Gastouder is verplicht om onverwacht bezoek van Juventa binnen te laten.
  - Gastouder dient ouders altijd te informeren over veranderingen in de opvangsituatie (bijvoorbeeld als iemand ineens werkloos is geworden waardoor hij of zij ineens altijd thuis is).

21. Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (Meldcode KMHG)

In juli 2013 is de wet Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld ingegaan. Dat betekent dat iedere professional een meldplicht heeft wanneer zij het vermoeden heeft dat een kind met huiselijk geweld of kindermishandeling te maken heeft. Deze meldplicht heeft de gastouder als eerste naar ons als gastouderbureau.

Juventa neemt iedere zorg die wordt uitgesproken door gastouder of ouder zeer serieus en zal altijd hier stappen op ondernemen.

Juventa informeert ouders en gastouders over de 'Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld'.

In deze Meldcode staat een signalenlijst die ouders en gastouder kunnen raadplegen als zij zich zorgen maken. Deze Meldcode is te downloaden op de site van Juventa.

Uiteraard voelen wij ons betrokken en verantwoordelijk en verwachten dat ouders en gastouders direct Juventa zullen inschakelen bij zorgen en vermoedens.

Om alertheid in deze nieuwe wet te waarborgen volgen de gastouders om de twee jaar een training om signalen die kinderen en ouders afgeven te herkennen en op te pakken.

Wij vragen expliciet aan ouders en gastouder om de ondergoedregel aan de kinderen te leren en dit onderwerp ook onderling bespreekbaar te maken.

22. De Bemiddelende rol van Juventa

Juventa heeft als taak te bemiddelen tussen gastouder en vraagouder. Dit houdt naast het bij elkaar brengen en koppelen ook in dat zij bemiddelt als er een geschil is ontstaan.

Bespreek meningsverschillen en conflicten altijd samen. Door een gesprek wordt vaak duidelijk wat men van elkaar verwacht; dit is een eerste stap naar een oplossing voor een probleem. Het kan nodig zijn om te komen tot een compromis voor de oplossing van een probleem.

Juventa is een bekende van de directe opvang en kan de situatie met meer afstand bekijken dan de betrokken vraagouders en gastouders. Door hen te helpen zich te verplaatsen in elkaars standpunt en belangen, ontstaat meer begrip voor

elkaar. Zo ontstaat ruimte voor nieuwe afspraken en kan de opvang positief doorgaan. Lukt dit niet, dan volgt beëindiging van de opvang en ontbinding van de overeenkomst.

Het verdient aanbeveling om het contact tussen vraagouders en gastouders op een zakelijke wijze te onderhouden: vraagouders zijn op zoek naar kwalitatieve opvang en de gastouder biedt deze dienst tegen vergoeding aan. Naarmate beide partijen elkaar beter leren kennen, kan het contact geleidelijk meer persoonlijk van aard worden.

23. Ontevreden (klachten)

We streven naar een fijne samenwerking tussen gastouders, ouders en Juventa waarbij de kinderen centraal staan.

Toch kan het zo zijn dat de ouder het niet eens is met de werkwijze van de gastouder of het beleid dat het gastouderbureau hanteert.

Ook kan de gastouder het niet eens zijn met de wijze waarop de ouders omgaan met de gastouder of de wijze waarop wordt omgegaan met de kinderen. Als blijkt dat er geen overeenstemming (meer) is voor elkaars opvoed ideeën dan zullen we met elkaar tot een oplossing moeten komen.

Blijf er niet mee rondlopen maar maak uw ergernissen bespreekbaar met ons. Wij zijn er voor de ouders en de gastouders om gezamenlijk een goede kwalitatieve kinderopvang te waarborgen. Kinderen hebben geen baat bij wrijvingen en merken dit op.

Heeft u klachten van andere aard, ook dan kunt u dit bij ons kenbaar maken. We nemen uw klacht serieus. Ook wij blijven leren!

Als u uw klacht niet bij ons kenbaar wilt maken, maar rechtstreeks bij een onafhankelijke klachteninstantie dan kunt u uw klacht kenbaar maken bij de

Geschillencommissie kinderopvang:

<https://www.degeschillencommissie.nl/contact/>

Maak uw klacht hier kenbaar bij ons: <https://www.gob-juventa.nl/klachten>

24 Tot Slot

Hoe wij omgaan met zorgen

Zorgen zijn zorgen en we werken samen met ouders en gastouders om het welzijn van het kind voorop te stellen.

Zowel ouders en gastouders dienen hun zorgen over hun kind kenbaar te maken bij elkaar en bij het bureau.

Bij uitgesproken zorgen komen we eerder bij elkaar en wachten we niet op de jaarlijkse evaluatiegesprekken. Ouders en gastouders worden geacht zich in te zetten voor een veilige en gezonde omgeving voor het kind, zowel thuis als ook op de opvanglocatie.

Zorgen kunnen te maken hebben met gebeurtenissen die het kind heeft meegemaakt waardoor er verandering in het gedrag is ontstaan zoals ongewenst gedrag of ongepast gedrag.

Gedrag dat negatieve invloed heeft op de andere gastkinderen geeft tevens direct aanleiding tot een tussentijds evaluatiegesprek.

Zorgen over een ontwikkelingsachterstand of de groei kan ook als zorgelijk worden gezien. We nemen dit zeer serieus.

Dit pedagogisch beleidsplan maakt geen verschil in opvanglocatie. Het is van toepassing op de opvanglocatie bij de gastouder thuis en de opvanglocatie bij de vraagouder thuis.

Juventa vindt inbreng van ouders en gastouders erg belangrijk. Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties voor dit pedagogisch beleidsplan of onze werkwijze, wij horen het graag!